

Perussuomalaisten lausunto

Kuvatkaa lyhyesti puolueenne digitalisaatiounelmaa: Millaisia tavoitteita olette asettaneet kuntien digitalisaation edistämiseksi? Sekä miten näette kuntien välisen yhteistyön merkityksen osana digitalisaatiounelmaanne?

Tieto ei ole tosiasiallisesti saatavilla, jos se makaa jossain mapissa pölyttymässä. On avoimuuden ja kilpailun edistämisen kannalta välttämätöntä, että tieto on nopeasti viranomaisten saavutettavissa ja sopivilta osin myös yleisön saatavilla. Silloin epäkohdat ja tehottomuudet voivat tulla tunnistetuiksi, mikä on paremman politiikan ja vahvemman talouden edellytys.

Yleinen laskentatehon paraneminen ja tekoäly eivät automaattisesti nosta tuottavuutta itsessään, vaan ne vaativat digitaalista tietoa käyttövoimakseen.

Mitä puolueenne ajattelee avoimen lähdekoodin, avoimen datan ja avoimien rajapintojen hyödyntämisestä? Onko näitä teemoja nostettu esille puolueenne vaaliohjelmassa?

Suhtaudumme myönteisesti. Kannatamme esimerkiksi koulujen oppimateriaaleissa edullisia open source-ratkaisuja, ja olemme pitkään puhuneet julkisen sektorin mahdollisuudesta hyödyntää edullisia tai ilmaisia järjestelmiä ja ohjelmistoja. Mahdollisten kustannussäästöjen lisäksi tämä mahdollistaa järjestelmien helpomman jatkokehittämisen ja räätälöinnin.

Avoimen datan ja rajapintojen osalta tärkeää on huolehtia tietoturvasta ja yksityisyydensuojasta. Turvallisuusympäristömme takia avoin data ja rajapinnat ovat myös potentiaalinen uhka, ja pitää tarkkaan harkita, mitä avataan, kenelle ja miksi.

Monet kunnat ovat tällä hetkellä tiukan taloustilanteen puristuksessa, mikä asettaa merkittäviä paineita säästötoimenpiteisiin ja resurssien entistä tehokkaampaan käyttöön. Ohjelmistokustannukset muodostavat huomattavan osan kuntien ICT-budjeteista sekä erilaisten tietojärjestelmien tarve sekä merkitys kunnissa lisääntyy jatkuvasti. Miten puolueenne mielestä kunnat voisivat parantaa palvelujaan avoimuuden ja digitalisaation keinoin sekä samalla tehostaa toimintaansa? Minkälaista yhteistyötä, yhteishankintoja tai yhteisiä alustoja kannattaisi harkita?

Kuntien ICT-menot ovat kasvaneet reaalisesti vuosituhanen vaihteesta puolella ja ne ovat nykyisin noin kaksi prosenttia kuntien talousarviosta.

Iso osa kuntien tehtävistä ja järjestelmävaatimuksista tulee annettuina kuntien ulkopuolelta, mikä asettaa ministeriöille ja hallitukselle erityisvastuun muuttaa käytänteitä siihen suuntaan, että paikallistasolla säilytetään mahdollisuus joustavuuteen. Todennäköisesti Kuntaliitto voisi olla hyvä foorumi yhteistoiminnan lisäämiseksi niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti.

Kuinka suurena ongelmana pidätte kuntien ajautumista ns. toimittajaloukkuun, jossa tietojärjestelmän hankkinut taho ei pysty kilpailuttamaan ratkaisun ylläpitoa ja jatkokehitystä, vaan on pakotettu ostamaan ne yhdeltä ainoalta tarjoajalta? Miten kuntien tietojärjestelmähankinnoissa tulisi puolueenne mielestä painottaa avoimen lähdekoodin ratkaisuja ja/ tai avointen rajapintojen toteutusta, jotka osaltaan poistaisivat kuvattuja esteitä sekä edistäisivät myös kuntien eri järjestelmien yhteentoimivuutta ja datan liikkuvuutta?

Tietojärjestelmien kanssa ollaan valitettavan helposti naimisissa ylisukupolvisesti. Järjestelmiä ja standardeja rakennetaan entisten päälle, ja vain hyvin harvoin päästään aloittamaan puhtaalta pöydältä. Jostain pitää kuitenkin aloittaa, ja sen takia olisi hyvä tunnistaa osa-alueet, joissa olisi vaivattominta siirtyä avoimen lähdekoodin tai rajapintojen käyttöön, ja sen jälkeen vakinaistaa se käytännöksi.

Avoin lähdekoodi edistää kuntien kykyä itsenäisesti ylläpitää, hallita ja kehittää teknologiaratkaisujaan. Myös Euroopan komissio on viime vuosien aikana ajanut vahvasti avoimen lähdekoodin hyödyntämistä julkishallinnossa sekä korostanut sen merkitystä yhtenä keinona digitaalisen suvereniteetin saavuttamiseksi EU-jäsenmaissa. Miten puolueenne näkee kuntien digitaalisen itsemääräämisoikeuden merkityksen tulevaisuudessa sekä oikeuden hallita niin käyttämiään tietojärjestelmiä kuin myös tuottamaansa dataa?

Itsemääräämisoikeus on tärkeä periaate. Se mahdollistaa asioiden tekemisen paikallisten olosuhteiden, tarpeiden ja edellytysten mukaan ja vähentää keskitetyn hallinnon riskejä. Tämä on kuitenkin myös ongelma. Esimerkiksi hyvinvointialueet saavat käyttää haluamiaan potilastietojärjestelmiä, minkä seurauksena käytössä on useita tietojärjestelmiä, joiden kyky keskustella keskenään on rajallinen.